

Trajectwerking toont allochtonen sneller de weg naar werk

In 2006 heeft 43% van de allochtone werkzoekenden na een VDAB-traject een loontrekkende job gevonden. Dat is een sterke verbetering ten opzichte van 2005, toen de doorstroom naar een loontrekkende job nog net geen 40% haalde. Dit bemoedigende resultaat is mede te danken aan de gunstige conjuncturele context, maar ook de intensifiëring van de begeleidingsacties van de VDAB en zijn partners voor allochtone werkzoekenden speelt een rol in dit verhaal. Hun grootste handicap op de arbeidsmarkt is immers het gemiddeld lagere opleidingsniveau. Via gerichte opleidingsacties wil de VDAB hen toch voorbereiden op de arbeidsmarkt. In de loop van 2006 is de deelname van allochtonen aan initiatieven voor opleiding en beroepsvorming verhoogd, wat de oververtegenwoordiging van deze kansengroep in de acties nog heeft versterkt. Deze allereerste *VDAB Ontcijfert* illustreert in welke mate deze kansengroep extra wordt bereikt door begeleidingsacties en wat de effecten zijn op de doorstroom naar een job.

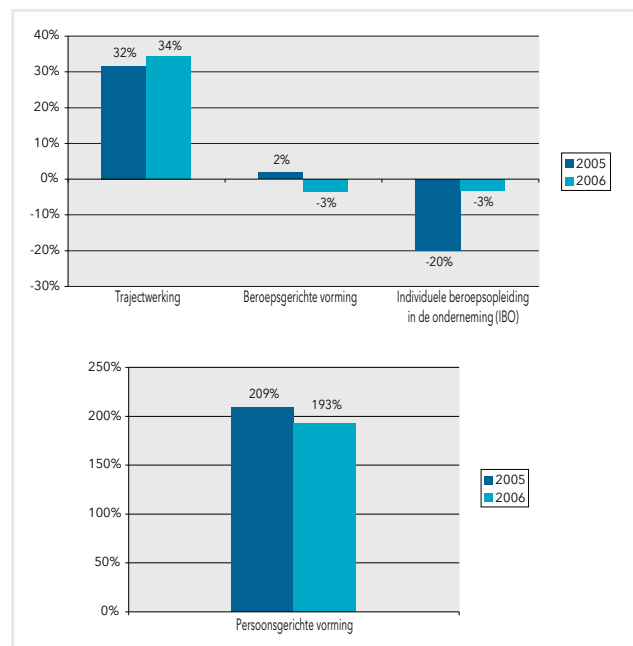
Niet alle werkzoekenden vinden even gemakkelijk een nieuwe job. Daarom onderscheidt de VDAB in zijn werking een aantal kansengroepen, waaronder ook de allochtonen. Iedereen met een nationaliteit van buiten de Europese Unie, of waarvan de afkomst gekend is als van buiten de EU, wordt bij de kansengroep allochtonen geteld. In de loop van 2006 hebben zich in totaal meer dan 70.000 allochtonen bij de VDAB aangemeld, dat is 15,6% van alle werkzoekenden in 2006. Vooral in de regio Antwerpen-Boom (28,6%), maar ook in de regio's Hasselt (19,8%), Mechelen (18,0%) en Gent (17,6%) zijn allochtonen sterk vertegenwoordigd. Bijna twee derden van de allochtonen hebben een Maghrebijnse of Turkse afkomst.

Het opleidingsniveau is de achillespees van de allochtone kansengroep: 4 allochtonen op 10 heeft niet meer dan een getuigschrift van de eerste graad secundair onderwijs en bijna 6 op 10 allochtonen is niet in het bezit van een diploma derde graad secundair onderwijs. Bij de niet-allochtonen ligt het aandeel laaggeschoolden een stuk lager: bijna een kwart heeft maximaal een getuigschrift van de eerste graad secundair onderwijs en net de helft heeft geen diploma derde graad secundair onderwijs. Het is van het grootste belang dat deze kwetsbare werkzoekenden van nabij gevolgd en begeleid worden bij hun zoektocht naar een job.

Trajectbegeleiding

De VDAB werkt voor de begeleiding van werkzoekenden samen met een aantal partners, organisaties met een specifieke expertise op het vlak van opleiding, begeleiding en tewerkstelling van werkzoekenden. Steeds wordt het concept van trajectwerking gevolgd: consulenten stippen voor de werkzoekenden een individueel en persoonlijk traject van begeleidingsacties uit. Deze acties gaan van sollicitatietraining en persoonsgerichte opleiding tot beroepsopleiding en begeleiding en opleiding op de werkvloer.

Figuur 1 - Over- en ondervertegenwoordiging van allochtonen in trajectwerking

Bron: VDAB

Figuur 1 toont een maatstaf van over- of ondervertegenwoordiging van allochtonen in de trajectwerking, berekend als de verhouding tussen het aandeel allochtonen in een actie en het aandeel allochtonen in de werkloosheid. In 2006 is bijna 16% van alle werkzoekenden allochtoon, maar in de trajectwerking tellen we meer dan 20% allochtonen. Dat is een oververtegenwoordiging met 34%. In de loop van 2006 heeft de VDAB de begeleiding van allochtonen geïntensifieerd, waardoor de oververtegenwoordiging van de allochtonen in de trajectwerking nog is toegenomen in vergelijking met 2005.

Bekijken we de acties wat meer in detail, dan zien we in 2006 een lichte ondervertegenwoordiging van allochtonen in de *beroepsgerichte vorming* (in een opleidingscentrum) en de *Individuele Beroepsopleiding in de onderneming (IBO)* (op de werkvloer).

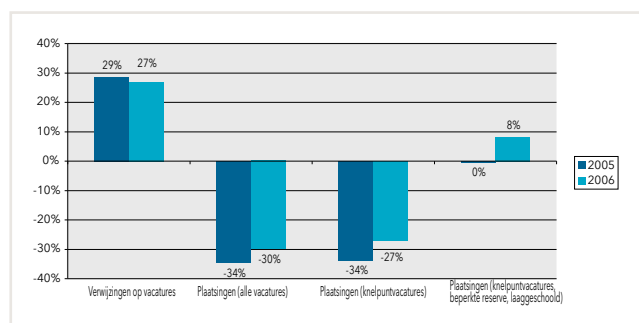
Ten opzichte van 2005 neemt het belang van de beroepsgerichte opleidingen voor allochtonen wat af, maar dit wordt ruimschoots gecompenseerd met een sterk groeiende deelname aan IBO. In 2005 waren allochtonen nog met 20% ondervertegenwoordigd in IBO, maar die achterstand werd in 2006 nagenoeg volledig weg-gewerkt.

De sterke deelname van allochtone werkzoekenden aan de *persoonsgerichte vorming* springt in het oog. Het gaat hier om opleidingen die algemene, persoonsgebonden vaardigheden als rekenen, taalgebruik, communicatievaardigheden of computerkennis bijbrengen. Bijna de helft van alle deelnemers aan persoonsgerichte vorming is allochtoon, dat is een oververtegenwoordiging van ongeveer 200% ten opzichte van het aandeel werkzoekende allochtonen. De verklaring ligt in het belang van de cursus 'Nederlands voor anderstaligen'. Kennis van het Nederlands is een belangrijk pluspunt en meestal zelfs een voorwaarde om een job te vinden, en dus maakt deze cursus voor veel allochtonen deel uit van het traject.

Verwijzingen en plaatsingen

De VDAB-consulent kan werkzoekenden actief *doorverwijzen* naar een geschikte vacature. Zo'n verwijzing is meer dan een vrijblijvende mededeling van vacatures. Vooraf bespreken de werkzoekende en de consulent samen de vacature en als blijkt dat het profiel van de werkzoekende beantwoordt aan de vereisten, is hij of zij verplicht om te solliciteren. Ongeveer een vijfde van alle verwijzingen in 2006 betreft een persoon van allochtone afkomst. In vergelijking met hun aandeel in de werkloosheid, zijn allochtonen met 27% oververtegenwoordigd (figuur 2). Als kansengroep krijgen deze personen immers meer dan gemiddeld ondersteuning vanuit de VDAB bij het zoeken naar een gepaste vacature.

Figuur 2 - Over- en ondervertegenwoordiging van allochtonen in verwijzingen en plaatsingen in vacatures in het Vlaams Gewest

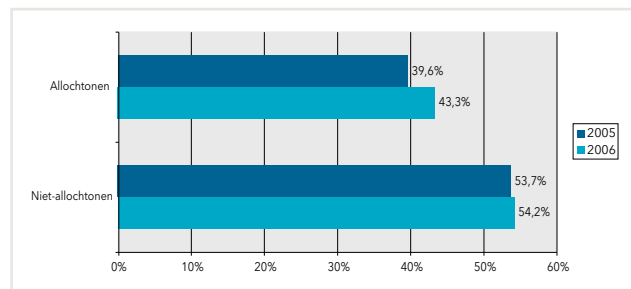

Bron: VDAB

Als de sollicitant ook effectief de job krijgt, gaat het om een *plaatsing*. Hier is van een oververtegenwoordiging van allochtonen geen sprake meer. Van alle vacatures waar de VDAB weet welke werkzoekende de job kreeg¹, ging slechts 11% naar een allochtone werkzoekende. In vergelijking met het aandeel allochtonen bij de werkzoekenden, betekent dat een ondervertegenwoordiging in de plaatsingen van 30%. Als we focussen op de knelpuntvacatures, neemt het aandeel allochtonen in de plaatsingen toe, zeker in 2006. Toch blijven allochtonen ook in deze plaatsingen ondervertegenwoordigd. Enkel bij vacatures waarvoor een beperkte arbeidsreserve bestaat én waarvoor lage studievereisten gelden, zijn allochtonen (licht) oververtegenwoordigd in de plaatsingen. Vaak gaat het om een bouwberoep.

Uitstroom naar werk

Figuur 3 - Uitstroom naar werk na traject voor allochtonen en niet-allochtonen in het Vlaams Gewest

Bron: VDAB

Uiteindelijk is het natuurlijk de bedoeling dat het begeleidings-traject leidt tot een *job*. Ontegensprekelijk zorgde de gunstige conjunctuur voor het spreekwoordelijke duwtje in de rug, maar toch valt op dat allochtonen in 2006 niet alleen vaker deelnamen aan een begeleidingsactie, maar ook vlotter doorstroomden naar werk. In 2006 heeft 43,3% van de allochtone werkzoekenden na een begeleidingstraject een loontrekkende job gevonden (figuur 3)². Dat is minder dan hun niet-allochtonen collega's (54%), maar toch een bemoedigend cijfer: in vergelijking met 2005 (40%) is de doorstroom van allochtonen naar werk met een tiende toegenomen.

Maar de eindmeet is nog niet gehaald. De VDAB heeft in zijn beheerscontract de doelstelling geformuleerd om de kloof tussen allochtonen en niet-allochtonen verder te dichten en streeft naar een oververtegenwoordiging van 40% allochtonen in de trajectwerking tegen 2009. Ook in de toekomst zullen de VDAB en zijn partners de doorgedreven begeleidingsinspanningen dus moeten volhouden en zelfs nog opvoeren. De VDAB werkt bijvoorbeeld volop mee aan het Jobkanaal, een bemiddelingskanaal dat in samenwerking met de werkgeversorganisaties VOKA, Unizo en VCSP³ de kansengroepen (waaronder de allochtonen) prioritair behandelt in de verspreiding en invulling van vacatures.

¹ Bij ongeveer de helft van alle ingevulde vacatures is de VDAB op de hoogte welke persoon werd aangenomen: enkel wanneer (1) de aangenomen persoon bij de VDAB was ingeschreven als werkzoekende en (2) de werkgever na aanwerving de informatie doorgeeft aan de VDAB. Deze beperking bemoeilijkt het interpreteren van het cijfer.

² Personen die zelfstandig worden zijn nog niet opgenomen in het cijfer 'uitstroom naar werk'.

³ Vlaams netwerk van ondernemingen, Unie van Zelfstandige Ondernemingen en Vlaamse Confederatie van Social Profit Ondernemingen

Meer informatie:
 VDAB, Studiedienst,
 Keizerslaan 11, 1000 Brussel
 Tel. 02 506 15 88
 E-mail: studiedienst@vdab.be
www.vdab.be/trends/ontcijfert/